

DIALOOG

DOOR: ANNEMIEK SCHRIJVER, PRESENTATRICE EN SCHRIJFSTER

Dialogoog tussen Farizeeër en tollenaar

Verre Broeder,

Hoewel ik je vanuit deze stankplek schrijf en jij in je aangeharkte voorhof waarschijnlijk geen idee hebt van mijn zelfde tempelbezoekritme als het jouwe, voel ik me tijdens mijn gebed toch altijd verbonden met je.

Ik hoop dat ik je niet ontrief met deze woorden. Of met dit papyrusrolletje.

Misschien had je niet eens door dat ik nog leef. In je schaduw weliswaar, maar daarom dus heel dichtbij. Merkwaardig dat je nooit omkijkt, als je door de stoffige straten naar de tempel schrijdt.

Ik heb de stoute schoenen vandaag maar eens aangehouden en zo de moed gevat je te benaderen.

In feite zijn we nog altijd verbonden, want zoals je weet wordt jouw functie, Farizeeër, steeds vaker in de mond genomen als men huichelaar of schijnheilige bedoelt. Iemand die naar de letter en niet naar de geest van de wet leeft.

Zoals je weet ben ik belastingambtenaar. Eigenlijk ook niks mis mee. Zeg nu zelf. Ook ik voer de wet uit en dien de overheid. Maar men vertelt dat wij de door hogerhand vastgestelde belastingtarieven in de praktijk vaak wat willekeurig toepassen. Met een uitgestreken smoel als het moet. Vandaar dat wij, de broertjes F. en T. Huichelaar, ons niet zo geliefd hebben weten te maken onder onze stadsgenoten. Ik weet dat ik je hier in deze tempel met zijn oordelende hiërarchische afdelingen fysiek niet kan bereiken. Vandaar dit rolletje met je naam erop en de steen eraan. Ik hoop dat ik ver genoeg mik. Gaat 'ie ...

P.S: Schrijf terug. Heb je hulp nodig.

Je broertje

Natuurlijk, ik had het kunnen weten. Je antwoordt niet. Althans niet rechtstreeks. Maar van een collega van je die mijn financiële 'advies' nodig had, begreep ik dat je mijn briefje wel ontvangen hebt en vervolgens opgelucht de Schepper dankte dat jij niet bent zoals ik. Dat lijkt me een heilzame constatering. God heeft eeuwen over jou nagedacht. Het zou een enorme teleurstelling voor Hem zijn, als je een laf aftreksel was geworden van een van Zijn andere ontwerpen. Ik ben oprecht blij voor je dat je dankbaar bent voor het geschenk dat jij bent. Hoeveel mensen hebben die gave tot authenticiteit? De meesten willen in andermans agenda leven. Jij blijkt niet. Maar ik zou zo graag even met je praten. Mijn grote, gestudeerde broer.

Je secretaris schreef me dat je niet langer lastig gevallen wilt worden. Door mij. Grappig. Dat is precies waarover ik het met je wilde hebben. Lastig gevallen worden. Zo graag zou ik van je leren hoe je je deur zo dicht kunt houden. Dat niets je wereld- en je zelfbeeld weet te bezoedelen. Terwijl er door mij een barst lijkt te lopen. Daar word ik echt wanhopig van. Alles sijpelt, raast en scheurt maar naar binnen. Dat doet pijn. Soms denk ik dat ik gek word. Dat ik niet meer weet waar ik zelf ophoud en waar de buitenwereld begint. Eerlijk gezegd had ik dat gevoel als kind al. Ik denk sinds die keer dat we bij opa logeerden. Jij was al aan het pre-pubereren met je vette haar en puistjes en je zat tijdens het eten stuurs voor je uit te kijken. Geen idee of jouw dichte-oren-in-verzet modulatie van de buitenwereld konden opvangen. Maar opa vertelde toen dat hij een trucje kende. Elke keer als hij een oordeel over iemand anders had – je kent die ongetemde gilstemmen in je hoofd wel. Toch?: 'Wat is die vent lelijk!' 'Wat een schoft is dat!' – dan dacht opa er achteraan: 'Net als ik.' Net als ik. Dat is de mantra van mijn leven geworden. Gek word ik ervan. Net als ik. Dus ook jij bent net als ik. In je aangeharkte voorhof en je op orde gebrachte wereldorde. Waarom voel ik me dan zo alleen en jij niet?

Hoe durf je me zo te woord te staan! Waar haal je het lef vandaan om je met mij te vergelijken? Ik was beslist van plan je te negeren, maar je maakt het me onmogelijk. Vast ook jij tweemaal per week? Geef jij ook een tiende weg van alles wat je bezit?

Heb je enig benul van de discipline die ik moet hanteren om me aan de wet te houden?

Laat me met rust, stuk onbenul!

ie vanuit deze stankplek schrijf en jij in je aangeharkte voor-

hijnlijk g

z, voel ik

dat ik je

misschien

z, maar d

als je doo

ste schoenen vandaag maar eens aangehouden en zo de moed

z benader

dt jouw f

huichelaar

aar de geest van de wet leeft zoals je weet ken ik belasting-

r. Eigenly

en de ove

de belastingen in de nabij van wat willebaardig toe-

z. Met een

rtjes F. en T. Huichelaar, ons niet zo geliefd hebben weten te

nder onze stadsgenoten. Ik weet dat ik je hier in deze tempel

Ach, ik heb je aandacht. Dat is lang geleden. Daar ga ik even van genieten. Hoewel, lang geleden? Misschien is het wel voor het eerst, man! Vroeger zag je me toch ook al niet staan of zitten. Mmm ... misschien zie ik mezelf wel niet zitten. Hee, daar zeg je wat. O nee, ik ben het zelf. Ja sorry hoor, ik word euforisch melig van je late aandacht. Mijn grote broer richt taal tot mij! Ik leef!

Maar zou het kunnen zijn dat ons oordeel over de ander een vorm van zelfafwijzing is? Dus als het kil wordt in mijn hart omdat ik iemand veroordeel, zet ik dan ook mezelf in de kou?

Zo graag zou ik eens een goed glas met je drinken om hier broederlijk over door te bomen. Want we delen toch dezelfde genen. Ken jij dan ook dat verschrikkelijk angstige gevoel van zelfafwijzing? Soms heb ik weleens het idee dat ik dit maatschappelijk verguisde beroep heb gekozen om in dat vertrouwde gebied van veroordeling te kunnen verblijven. De angst voor Gods oordeel, dat van de buitenwereld, en m'n eigen zelfafwijzing zijn inwisselbaar volgens mij. Maar ik gok dat jij een beetje aangeschoten moet zijn, wil jouw afgetrainde hartspier dat durven voelen. Dus kom aanstaande sabbat gerust eens langs als je durft.

Je laatste briefje deed me onwillekeurig glimlachen. Je bent nog steeds dezelfde stuiterbal als vroeger. Ook werd ik zomaar ontroerd door iets in je woorden. Ja, ik houd me krampachtig aan de wet. Ineens realiseer ik me dat ik met al die van buiten opgelegde rituelen mezelf steeds in de kou zet. Zonder houvast ben ik blijkbaar niet goed genoeg. Die irreële wetmatigheid houd ik dwangmatig in leven. Natuurlijk herinner ik me de mantra van onze grootvader. En door jouw barst begrijp ik nu dat juist daar het Licht binnen kan vallen. God heeft pas ruim baan als het pantser breekt. Anders staat Hij juist in de kou. Waarom ben ik daar niet eerder opgekomen, gek broertje?

Lieve Broeder,

Je begrijpt wel hoe blij ik met je laatste brief ben! Laten we het glas heffen. Ik heb gehoord van een tent waar iemand laatst water in wijn heeft veranderd. Maar dat zal ook wel weer een verzinsel zijn natuurlijk. Laten wij pijn in liefde veranderen! Dat wat Kain en Abel, en ook Jacob en Ezau niet gelukt is!

Toontje lager graag. En een beetje respect voor onze illustere voorvaderen. Hoe herken ik je eigenlijk? Blijkbaar weet jij wel hoe ik er tegenwoordig uitzie. Ik weet welke uitspanning je bedoelt. Is boven op de muur: 'Herberg van Rachab'. Vanavond. Jij betaalt. Uiteraard.

Je grote broer